

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyně JUDr. Petry Kamínkové a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobkyně: **K. H.**, nar. dne xxx
bytem xxx

zastoupena advokátkou JUDr. Martou Hradeckou
sídlem náměstí F. L. Věka 38, 518 01 Dobruška

proti
žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, IČ: 41197518
sídlem Orlická 4/2020, 130 00 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 7. 2022, č. j. VZP-22-03230855-D4GE

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhala zrušení rozhodnutí Revizní komise Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky (dále jen „žalovaná“) ze dne 20. 7. 2022, č. j. VZP-22-03230855-D4GE (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky, Regionální pobočka Hradec Králové (dále též „správní orgán 1. stupně“), vydané dne 7. 6. 2022, č. j. VZP-22-02688483-H46F (dále též „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“).
2. Dne 14. 2. 2022 požádala žalobkyně správní orgán I. stupně o poskytnutí zdravotnického prostředku - bionického kolena KENEVO. K žádosti přiložila řadu dokumentů včetně žádanky

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

(formulář VZP-21) vystavené poskytovatelem zdravotních služeb (Fakultní nemocnice Hradec Králové, Sokolská tř. 581, 500 05 Hradec Králové, MUDr. Aleš Mareček). MUDr. Aleš Mareček v žádance uvedl, že žádá o schválení protézy dolní končetiny pod kódem 400037. Dále uvedl, že žalobkyně má stupeň aktivity IV. K žádosti žalobkyně přiložila předběžnou kalkulaci ceny požadované protézy s kloubem KENEVO, kód pomůcky 400037, od společnosti MALÍK a spol., s. r. o. (dále jen „společnost Malík“), s uvedením ceny pro pojištěnce 3 001 Kč a ceny pro pojišťovnu 887 376 Kč.

3. Správní orgán I. stupně zahájil podle § 19 odst. 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění (dále jen „zákon o veřejném zdravotním pojištění“) správní řízení o nároku žalobkyně na poskytnutí zdravotních služeb jako hrazených dle § 19 odst. 1 písm. h) zákona o veřejném zdravotním pojištění, v němž posuzoval naplnění podmínek nároku na poskytnutí zdravotnického prostředku – Protéza dolní končetiny pro transfemorální amputaci na zakázku, stupeň aktivity IV, od 19 let, maximální doplatek 3 000,35 Kč (kód 4000037) s bionickým kolenním kloubem Kenevo (dále též jako „požadovaný ZP“), v množství 1 kus.
4. Dne 24. 2. 2022 vyzval správní orgán I. stupně společnost Malík o doplnění videozáznamu z vyzkoušení požadovaného ZP. Společnost Malík doplnila prospekt s technickými údaji o požadovaném ZP, videozáznam chůze žalobkyně s požadovaným ZP, lékařské zprávy z období do 8. 2. 2022 a vyjádření protetického technika. Ten uvedl, že navrhovaný kloub je pro aktivitu I-II, zatímco navrhované chodidlo je pro aktivitu III, neboť pro chodidla aktivitu II by nesplňovala váhový limit. Dále uvedl, že stupeň aktivity pacientky je díky použitému chodidlu II-III.
5. Dne 28. 2. 2022 vyzval správní orgán I. stupně žalobkyni k odstranění vad návrhu. Upozornil žalobkyni, že požadovaná protéza se speciálním kolenem KENEVO s hydraulickým kloubem řízeným mikroprocesorem je určena pro uživatele s dosaženým stupněm aktivity IV, tedy pro uživatele, kteří nejsou při chůzi v protéze ve srovnání s člověkem bez postižení limitováni, a současně vykazují vysokou aktivitu; typicky děti, vysoce aktivní dospělí uživatelé nebo sportovci. Správní orgán dále uvedl, že s ohledem na výše uvedené je nezbytné žádost doplnit o aktuální lékařskou zprávu s popisem zdravotního stavu a vyjádření indikujícího lékaře dokládající naplnění výše uvedených podmínek pro stupeň aktivity IV a další vyjmenované dokumenty.
6. Ve dnech 4., 5. a 6. 5. 2022 se žalobkyně prostřednictvím své právní zástupkyně k věci vyjádřila. Uvedla především, že podle vyjádření odborníků je její momentální aktivita na stupni II. V písemných materiálech zřejmě došlo k chybě v označení stupně její aktivity. Dále zaslala vyjádření společnosti k aktuálnímu videu chůze. Společnost Malík uvedla, že žalobkyně má třídu aktivity II, avšak s bionickým kolenem by byla schopná dosáhnout na aktivitu III.
7. Dne 20. 5. 2022 byl žalobkyni zaslán spis prostřednictvím datové schránky k nahlédnutí.
8. Správní orgán I. stupně následně vydal rozhodnutí, kterým návrh na poskytnutí požadovaného ZP zamítl z důvodu, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro úhradu požadovaného ZP dle podmínek stanovených přílohou č. 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění, oddíl C, tabulka 2, ani podmínky stanovené Metodikou k úhradovému katalogu VZP ČR v aktuálním znění. Z předložených lékařských zpráv, videozáznamů i samotného vyjádření žalobkyně je zřejmé, že žalobkyně dosahuje stupně aktivity II, nikoliv stupně aktivity IV. Nesplňuje proto indikační podmínky pro úhradu protézy s bionickým kloubem, nýbrž toliko podmínky pro úhradu protézy bez bionického kloubu.
9. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně brojila žalobkyně odvoláním. Namítala především, že z rozhodnutí správního orgánu I. stupně nebylo zřejmé, z jakého důvodu nebylo jejímu návrhu vyhověno. Poskytnuté dokumenty totiž dokládají, že požadovaný ZP je určen pro stupeň aktivity I a II. Žalobkyně má stupeň aktivity I a II, jejichž stanovenou definici přesně splňuje. Žalobkyně dále v odvolání svůj požadavek na úhradu požadovaného ZP odůvodnila tím, že je v produktivním

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

věku, pečuje o xxx letého syna a chtěla by se vrátit do plnohodnotného soukromého i pracovního života.

10. Dne 20. 7. 2020 vydala žalovaná napadené rozhodnutí. V něm se zcela ztotožnila se závěry správního orgánu I. stupně, že žalobkyně nesplňuje podmínky nároku na poskytnutí úhrady požadovaného ZP. Žalovaná odkázala na indikační podmínky úhrady požadovaného ZP stanovené v Příloze č. 3, oddílu C, tabulky č. 2, číselný kód 4.2.21 zákona o veřejném zdravotním pojištění, mezi něž mj. patří i nutnost dosaženého stupně aktivity III – IV, a na základě všech shromážděných podkladů vyhodnotila, že žalobkyně dosahuje pouze stupně aktivity II, a tudíž nenaplnuje zákonem dané podmínky.

Obsah žaloby

11. Žaloba byla původně podána ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který usnesením ze dne 6. 12. 2022, č. j. 30 Ad 11/2022-50, vyslovil svou místní nepřislušnost a věc následně postoupil místně příslušnému Městskému soudu v Praze.

Nesprávné vyhodnocení shromážděných podkladů

12. Žalobkyně předně namítá, že žalovaná vycházela z nesprávného právního posouzení a vyhodnocení písemných podkladů v dané právní věci. Žalovaná si dostatečně neověřila rozporuplné údaje objevující se napříč shromážděnými písemnými podklady, a to i přes skutečnost, že musela na některé z těchto nesrovnalostí sama přijít. Žalobkyně je přesvědčena, že v návrhu MUDr. Aleše Marečka, jehož předmětem byla „*Protéza dolní končetiny pro transforální amputaci na zakázku, stupeň aktivity IV, od 19 let, maximální doplatek 3.000,35 Kč (kód 4000037) s bionickým kolenním kloubem Kenevo, v množství 1 kus*“, se vyskytla písařská chyba ohledně použitého kódu a stanoveného stupně aktivity.
13. Žalobkyně dále uvádí výčet podkladů, které měla žalovaná k dispozici a ze kterých se podává, že právě bionická protéza dolní končetiny je pro žalobkyni tím nejvhodnějším řešením. Jmenuje zde zprávu vyšetřujícího lékaře MUDr. J. V. z artroskopické poradny ortopedické kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové ze dne 9. 6. 2021, zprávu Mgr. K. Č. z psychologické poradny rehabilitační kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové ze dne 18. 6. 2021, a v neposlední řadě též zprávu H.K., DiS., z oddělení léčebné rehabilitace Rehabilitační kliniky Malvazinky ze dne 28. 1. 2022. Žalobkyně shrnuje, že z těchto podkladů zřetelně vyplývá, že je schopná zvládnout nácvik a adaptaci na protézu s bionickým kloubem, že jí tato protéza významně přispěje ke zlepšení kvality života a že při chůzi s ní je žalobkyně jistá a stabilní, oproti chůzi s mechanickým kolenním kloubem, kdy existuje vysoké riziko pádu a následného sekundárního zranění. Žalobkyně navrhuje provést všechny tři lékařské zprávy jako důkaz, spolu s vyjádřením protetikého technika R. M. ze společnosti Malík a spol. s r.o. k aktuálnímu videozáznamu chůze žalobkyně bez požadovaného ZP. Protetický technik R.M. ve svém písemném vyjádření uvedl, že žalobkyně nemá zajištěnou bezpečnou chůzi ani stabilitu ve stojné fázi, a že na rozdíl od chůze se zapůjčeným bionickým kolenním kloubem Kenevo není žalobkyně se stávajícím vybavením schopná chůze bez kompenzačních pomůcek. Žalobkyně uzavírá, že její stupeň aktivity je v současnosti II.
14. Jako důkaz žalobkyně navrhuje provést, nad rámec výše uvedených zpráv a vyjádření, i informace firmy Otto Bock ČR s.r.o. o kolenním kloubu Kenevo, vyjádření firmy Otto Bock ČR s.r.o. ze dne 19. 4. 2022, a následně i na vyžádání soudu aktuální zprávu z vyšetření Fakultní nemocnice Hradec Králové, ortopedická klinika, MUDr. Aleš Mareček, aktuální zprávu z posouzení společnosti Malík a spol. s r.o. Hradec Králové, a „odborné vyjádření k možnosti postupu podle skupinového kódu zdravotní pojišťovny číslo 4000035 ZP protéza dolní končetiny pro terminální amputaci na zakázku, stupeň aktivity II, od 19 let, maximální poplatek 3.000,35 Kč a ne kódu 4000037 úhradového katalogu VZP“.
15. Žalobkyně opakovaně odkazuje na podrobné informace o popisu a charakteru užití bionického kolenního kloubu Kenevo uvedené výrobcem například na webových stránkách firmy Otto Bock

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

ČR, s.r.o., a také v prospektu s technickými údaji od výrobce, přičemž tyto podklady shodně uvádějí, že požadovaný ZP je vyroben pro stupeň aktivity I a II, což ho v důsledku činí vhodným pro žalobkyni, která má stupeň aktivity II. Bionický kolenní kloub Kenevo byl vyvinut převážně pro tzv. aktivní seniory a je ideální pro běžného uživatele, který nesportuje a vykonává běžné úkony a zároveň požaduje max. bezpečí pohybu a stabilitu ve stojné fázi.

Nesprávné zařazení požadovaného ZP

16. Žalobkyně dále opakuje deklaraci výrobce o vhodnosti požadovaného ZP pro stupně aktivity I a II, z níž dovozuje, že žalovaná nesprávně zařadila požadovaný ZP podle přílohy č. 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění, oddílu C, tabulky 2, kódu 4.2.21 – tedy jako protézu s bionickým kloubem, jejíž úhrada je podmíněna dosažením stupně aktivity III – IV. Žalobkyně žalované především vytýká její závěr, že přítomnost bionického kloubu je rozhodná pro posouzení naplnění indikace úhrady, a je toho názoru, že celý postup žalované byl svévolný, neboť požadovaný ZP žádné konkrétní kategorii v dané příloze nepodléhá. Její závěry považuje za zkratkovité, jelikož tak učinila pouze na základě skutečnosti, že požadovaný ZP obsahuje bionický kloub i navzdory tomu, že je výrobcem navržený pro stupně aktivity I – II. Žalobkyně závěrem uvádí, že jednání žalované považuje pouze za jakési dovozování, přičemž žalovaná požadovaný ZP někam nutně zařadit musela, ačkoliv na něj neexistuje příslušná kolonka v tabulce, a vůbec se nesnažila zabývat možností, že by daná věc šla vyřešit i jiným způsobem.

Doplnění žaloby

17. Žalobkyně svým podáním ze dne 16. 10. 2022 odstranila vady žaloby tak, že doplnila specifikaci žalobou napadeného rozhodnutí a v jakém rozsahu jej napadá. V témže podání opět zdůraznila předešlá pochybení žalované a poukázala na skutečnost, že se ani jeden ze správních orgánů řádně nevypořádal s chybným zařazením předmětného ZP podle „*tabulky k úhradové vyhlášce VZP*“ a také s tím, že žalobkyně má stupeň aktivity II – III a že požadovaný ZP je vyroben právě pro stupeň aktivity II. Žalobkyně by tak měla mít nárok právě na tuto protézu kolenního kloubu dle skupinového kódu zdravotní pojišťovny 4000035, který vyžaduje dosažení stupně aktivity II.

Vyjádření žalované

18. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 10. 2. 2023 navrhla žalobu zamítnout. Zrekapitulovala právní úpravu, dle níž se při rozhodování řídila. Zejména shrnula klasifikaci stupňů aktivity tak, jak je to uvedeno v zákoně o veřejném zdravotním pojištění, spolu s rozsahem a podmínkami úhrady protéz dolních končetin s bionickým kloubem na zakázku, které jsou upraveny v Příloze č. 3, oddíl C, tabulka č. 2, bod 4.2.21 zákona o veřejném zdravotním pojištění.
19. K námitce žalobkyně, že existovaly četné rozpory ohledně dosaženého stupně aktivity žalobkyně a že žalovaná vycházela z některých odporujících si údajů v písemných dokladech, které si neověřila u autorů těchto dokladů, uvedla žalovaná následující. Žalovaná si především vyžádala doplnění záznamů z chůze s požadovanou protézou od protetika pana R.M. . Dále vyzvala žalobkyni příslušným podáním k doplnění návrhu mimo jiné ve vztahu k dosaženému stupni aktivity a informaci o absolvované rehabilitaci. Z doplněných písemných vyjádření protetika pana M. a samotné žalobkyně ve spojení s předloženými záznamy z chůze žalobkyně s požadovaným typem protézy jednoznačně vyplývá, že žalobkyně dosahuje stupně aktivity II. Tuto skutečnost ostatně potvrzuje sama žalobkyně i v nyní projednávané žalobě. S ohledem na obsah žaloby lze usuzovat, že jádro námítky směřuje ke sdělení MUDr. Aleše Marečka v žádance ze dne 8. 2. 2022 o tom, že žalobkyně dosahuje stupně aktivity IV. Z platných právních předpisů nevyplývá povinnost správních orgánů ověřovat rozporné údaje u každého podkladu založeného ve správním spise. Správní orgán je v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, povinen postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V posuzovaném případě má žalovaná za to, že z dodatečně vyžádaných podkladů je nepochybné, že žalobkyně dosahuje stupně aktivity II. Žalované není zřejmé, kam touto námitkou žalobkyně směřuje, když o tomto závěru není mezi

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

stranami sporu. Zároveň sama žalobkyně v žalobě označila sdělení MUDr. Aleše Marečka ohledně stupně aktivity IV za písařskou chybu.

20. Dosažený stupeň aktivity je jednou z hlavních podmínek, které zákon o veřejném zdravotním pojištění stanoví pro schválení návrhu žalobkyně na úhradu požadovaného zdravotnického prostředku. Rozsah a podmínky úhrady protéz dolních končetin pro transfemorální amputaci s jednotlivými stupni dosažené aktivity upravuje příloha č. 3, oddíl C, tabulka č. 2 v bodech 4.2.11 až 4.2.15. Pro stupeň aktivity II., který prokazatelně splňuje žalobkyně, se jedná o protézu specifikovanou v bodě 4.2.13. Protézy dolních končetin s bionickým kloubem tvoří samostatnou kategorii uvedenou v bodě 4.2.21. Ustanovení o protézách dolních končetin s bionickým kloubem představují speciální úpravu ve vztahu k protézám dolních končetin (nejen pro transfemorální amputaci) bez bionického kloubu. V souladu se zásadou *lex specialis derogat legi generali* je pro úhradu protéz s bionickým kloubem z prostředků veřejného zdravotního pojištění nezbytné splnit podmínky stanovené tímto speciálním zákonným ustanovením, které stanoví v případě stehenní (transfemorální) amputace dosažení stupně aktivity III s předpokladem dosažení stupně IV. V kontextu předchozího odstavce nemůže obstát vyjádření žalobkyně, že žalovaná nemá právní oporu pro zařazení kolenního kloubu Kenevo mezi protézy s bionickým kloubem, které žalobkyně v žalobě označuje za „(...) *jakési dovozování, protože někam musela žalovaná kloub Kenevo zařadit, a to jen díky jeho názvu bionický* (...)“. Skutečnost, že se v případě požadovaného ZP jedná o protézu s bionickým kloubem, není ze strany žalobkyně nijak rozporována. Ve vztahu k ostatním protézám dolních končetin se jedná o speciální technickou vlastnost tohoto zdravotnického prostředku, kterému zákonodárce stanovil odlišné podmínky pro jeho úhradu z veřejných prostředků. Není to tedy žalovaná, která by v rámci tohoto konkrétního případu zařadila požadovaný ZP do kategorie 4.2.21, ale jedná se o systémové zařazení tohoto typu zdravotnických prostředků do určité kategorie s jasně definovanými indikačními omezeními úhrady. Žalovaná je povinna tato zákonná pravidla při posuzování návrhů dle § 19 odst. 1 písm. h) zákona o veřejném zdravotním pojištění respektovat a aplikovat.
21. Ve vztahu k námitce žalobkyně, že se žalovaná řádně nevypořádala s tím, že žalobkyně má stupeň aktivity II až III a že bionické koleno Kenevo je vyrobeno právě pro stupeň aktivity II, sděluje žalovaná následující. Informace výrobce zdravotnického prostředku o možnostech jeho použití nelze automaticky slučovat nebo zaměňovat se zákonným nárokem na úhradu tohoto zdravotnického prostředku z veřejných prostředků. Žalovaná je v pozici správního orgánu povinna postupovat v souladu s platnými právními předpisy, které pro schválení úhrady požadovaného ZP stanoví jednoznačná kritéria stran dosaženého stupně aktivity, kterého žalobkyně, i dle svého vlastního vyjádření, nedosahuje.

Replika žalobkyně

22. V replice ze dne 27. 2. 2023 žalobkyně opět poukázala na četné nesrovnalosti při posuzování dosaženého stupně aktivity žalobkyně. Dále se dle žalobkyně žalovaná nikterak nevypořádala se zařazením požadovaného ZP na příslušné místo „*tabulky k úhradové vyhlášce VZP*“.

Duplika žalované

23. V podání ze dne 9. 3. 2023 žalovaná odkázala na část přílohy č. 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění, konkrétně týkající se podmínek úhrady různých typů protéz dolních končetin, spolu s uvedením Číselníku VZP ČR. Podotýká, že žalobkyně nepochybně má právo na úhradu protézy dolní končetiny z prostředků veřejného zdravotního pojištění (jde o bod 4.2.13 přílohy č. 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění), avšak součástí této protézy není bionický kloub. Pokud žalobkyně trvala na úhradě zvláštního druhu protézy, který by tento bionický kloub obsahoval, nezbývalo žalované než zkoumat, zda žalobkyně splňuje indikační podmínky právě pro tento speciální druh protézy dolní končetiny.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

24. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Neshledal přitom vady, k nimž by byl povinen přihlédnout i z moci úřední.

Jednání před soudem

25. Na ústním jednání dne 15. 8. 2023 účastníci setrvali na svých procesních stanoviscích.
26. Právní zástupkyně netrvala na provedení všech důkazních návrhů uvedených v žalobě. Navrhla provedení dvou důkazů, které si měl vyžádat soud, a to aktuální zprávou z vyšetření Fakultní nemocnice Hradec Králové, Ortopedická klinika, MUDr. Aleš Mareček a dále „*Odborné vyjádření k možnosti postupu podle skupinového kódu zdravotní pojišťovny číslo 4000035 ZP protéza dolní končetiny pro terminální amputaci na zakázku, stupeň aktivity II, od 19 let, maximální doplatek 3.000,35 Kč a ne kódu 4000037 úhradového katalogu VZP*“, které při jednání specifikovala jako znalecké posouzení aktuálního stavu žalobkyně.
27. Návrh žalobkyně na provedení důkazu aktuální zprávou z vyšetření Fakultní nemocnice Hradec Králové, ortopedická klinika, MUDr. Aleše Marečka, a znaleckým posudkem k prokázání aktuálního stavu žalobkyně soud zamítl pro nadbytečnost, neboť podle § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkoumání rozhodnutí správního orgánu vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování tohoto správního orgánu. Zprávy o aktuálním stavu žalobkyně tak nejsou při přezkoumávání zákonnosti napadeného rozhodnutí významné.

Posouzení žaloby soudem

28. Podle § 13 odst. 2 písm. b) zákona o veřejném zdravotním pojištění je hrazenými službami v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem poskytování léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely, zdravotnických prostředků a stomatologických výrobků.
29. Podle § 15 odst. 13 písm. a) zákona o veřejném zdravotním pojištění se ze zdravotního pojištění na základě předepsání na poukaz hradí zdravotnické prostředky v rozsahu a za podmínek stanovených v části sedmé a v příloze č. 3 k tomuto zákonu.
30. Podle § 19 odst. 1 písm. h) zákona o veřejném zdravotním pojištění posuzuje zdravotní pojišťovna před poskytnutím zdravotních služeb naplnění podmínek nároku pojištěnce na jejich poskytnutí jako hrazených v případě vyjmenovaných zdravotnických prostředků předepisovaných na poukaz podle přílohy č. 3 k tomuto zákonu.
31. Podle § 39r odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění není-li dále stanoveno jinak, hradí se zdravotnické prostředky předepsané na poukaz zařazené do úhradových skupin, jsou-li splněny podmínky úhrady stanovené pro tuto úhradovou skupinu.
32. Podle § 39r odst. 4 zákona o veřejném zdravotním pojištění se zdravotnické prostředky na zakázku neohlašují a hradí se ve výši a za podmínek stanovených v příloze č. 3 k tomuto zákonu.
33. Příloha č. 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění ve svém oddíle C, tabulce č. 2, bodě 4.2.21 stanovuje indikační omezení (tj. podmínky) pro úhradu protéz dolních končetin s bionickým kolenním kloubem z prostředků veřejného zdravotního pojištění následovně:

1. exartikulace v kyčelním kloubu (aktivita odpovídající stupni III až IV)

2. stehenní amputace nebo exartikulace v kolenním kloubu s dosaženým stupněm aktivity III a s předpokladem dosažení stupně aktivity IV a zároveň splnění alespoň jedné z následujících podmínek:

- a) postižení horní končetiny - amputace, postižení neurologické znemožňující úchop a využití berlí
- b) amputace kontralaterální končetiny ve stehně a níže
- c) motorické postižení paží prakticky znemožňující stabilní stojnou fázi
- d) motorické postižení kontralaterální dolní končetiny prakticky znemožňující stabilní stojnou fázi

3. stehenní amputace s dosaženým stupněm aktivity IV.

34. Zákon o veřejném zdravotním pojištění v příloze č. 3, oddíl B, klasifikuje stupně aktivity následovně:

Stupeň aktivity I - interiérový typ uživatele. Uživatel má schopnost používat protézu pro pohyb na rovném povrchu a při pomalé konstantní rychlosti chůze. Doba používání a překonaná vzdálenost při chůzi v protéze jsou vzhledem ke zdravotnímu stavu uživatele výrazně limitovány. Terapeutický cíl: zabezpečení stoje v protéze, využití protézy pro chůzi v interiéru.

Stupeň aktivity II - limitovaný exteriérový typ uživatele. Uživatel má schopnost používat protézu i pro překonávání malých přírodních nerovností a bariér (nerovný povrch, schody apod.) a to při pomalé konstantní rychlosti chůze. Doba používání a překonaná vzdálenost při chůzi v protéze jsou vzhledem ke zdravotnímu stavu uživatele limitovány. Terapeutický cíl: využití protézy pro chůzi v interiéru a omezeně v exteriéru.

Stupeň aktivity III - nelimitovaný exteriérový typ uživatele. Uživatel má schopnost používat protézu i při střední a vysoké poměrné rychlosti chůze. Typické je překonávání většiny přírodních nerovností a bariér a provozování pracovních, terapeutických nebo jiných pohybových aktivit, přičemž technické provedení protézy není vystaveno nadprůměrnému mechanickému namáhání. Požadavkem je dosažení střední a vysoké mobility pacienta a případně také zvýšená stabilita protézy. Doba používání a překonaná vzdálenost při chůzi v protéze jsou ve srovnání s člověkem bez postižení pouze nepatrně limitovány. Terapeutický cíl: využití protézy pro chůzi v interiéru a exteriéru téměř bez omezení.

Stupeň aktivity IV - nelimitovaný exteriérový typ uživatele se zvláštními požadavky. Uživatel má schopnosti jako uživatel stupně III. Navíc se zde vzhledem k vysoké aktivitě uživatele protézy vyskytuje výrazné rázové a mechanické zatížení protézy. Doba používání a překonaná vzdálenost při chůzi v protéze nejsou ve srovnání s člověkem bez postižení limitovány. Typickým příkladem je dítě nebo vysoce aktivní dospělý uživatel nebo sportovec. Terapeutický cíl: využití protézy pro chůzi a pohyb v interiéru a exteriéru zcela bez omezení. Nejedná se o speciální sportovní protézy.

35. Soud se nejprve zabýval námitkou, že žalovaná nesprávně vyhodnotila předložené lékařské záznamy a jiné podobné podklady o stavu žalobkyně. Klíčové v nyní projednávané věci je, zda žalovaná pochybila, když vycházela z předpokladu, že dosažený stupeň aktivity žalobkyně je II. Soud dospěl k závěru, že tomu tak není.

36. Žalovaná vycházela při posouzení stupně aktivity žalobkyně z podkladů založených ve správním spise, jakož i z tvrzení žalobkyně, která již ve správním řízení sama uváděla, že dosahuje stupně aktivity II.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

37. Již v podání ze dne 5. 5. 2022 žalobkyně upozorňovala, že označení stupně aktivity žalobkyně v žádance stupněm IV je písařskou chybou, neboť dle odborníků má stupeň aktivity II.
38. V podání ze dne 17. 5. 2022 zopakovala, že došlo k chybě v označení stupně aktivity žalobkyně stupněm IV, neboť žalobkyně dosahuje toliko stupně II.
39. V podaném odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně pak uvedla, že: „[...] *když já mám stupeň aktivity I a II, kdy i podle v rozhodnutí citované přílohy č. 3, oddílu B ZVZP je jasně uvedeno, o jaký typ uživatele se při stupni aktivity I i II jedná, což si myslím, že podle všeho jednoznačně splňuji s tím, že je v rozhodnutí uvedeno i to, že z předložených podkladů je zřejmé, že je žádáno o protézu s bionickým kloubem Kenevo, které je určeno pro stupeň aktivity I a II.*“
40. Žalovaná přitom nevycházela toliko z tvrzení žalobkyně, ale též z doložených lékařských zpráv a vyjádření a z poskytnutých videozáznamů, které jsou součástí spisu.
41. Správní orgán je v souladu s § 3 správního řádu povinen postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Nemá přitom povinnost ověřovat rozporné údaje u každého podkladu založeného ve správním spise. Podklad, který by mohl svědčit o dosažení požadovaného stupně aktivity III-IV je údaj o stupni aktivity IV na žádance a zprávě vystavené MUDr. Alešem Marečkem, tento údaj však sama žalobkyně označila za písařskou chybu.
42. Žalobkyně ve správním řízení stupeň aktivity III-IV netvrdila a nedokazovala. Ostatně i v podané žalobě uvedla, že zatímco protetický technik jí stanovil stupeň aktivity na II – III, její stupeň aktivity je II. Ani v podané žalobě tedy žalobkyně netvrdí, že by dosahovala požadovaného stupně aktivity III-IV.
43. Soud tedy vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem dospěl k závěru, že žalovaná při posuzování stupně aktivity žalobkyně nepochybila.
44. Dále přistoupil soud k posouzení žalobní námitky spočívající v chybném zařazení požadovaného ZP do příslušné kategorie v příloze č. 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění, potažmo postupu dle nesprávného kódu číselníku VZP ČR.
45. Žalobkyně uvádí, že celý postup žalované je jen o jakémsi dovozování, protože někam musela žalovaná požadovaný ZP zařadit. Požadovaný ZP přitom spadá do příslušné kategorie v příloze č. 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění toliko dle svého názvu „bionický“, ačkoliv je dle výrobce vhodný pro osoby se stupněm aktivity I – II. Žalobkyně opakovaně uvádí, že požadovaný ZP je pro ni správný a odkazuje na to, že požadovaný ZP je výrobcem deklarovaný jako vhodný pro osoby se stupněm aktivity I – II.
46. Soud předesílá, že informace výrobce zdravotnického prostředku o možnostech jeho použití (zde pro stupeň aktivity I-II) nelze automaticky slučovat nebo zaměňovat se zákonným nárokem na úhradu tohoto zdravotnického prostředku z veřejných prostředků. Informace výrobce dané protézou uvedená právě na webových stránkách nebo v listinných prospektech může být významná zejména pro lékaře, protetiky či jiný odborný personál, který poskytuje pacientovi lékařské služby a posuzuje jeho zdravotní stav. Zákon o veřejném zdravotním pojištění však umožňuje úhradu protézy obsahující bionický kolenní kloub pouze za předpokladu, že žadatel dosahuje alespoň stupně aktivity III – IV.
47. Žalobkyně nespornuje, že pro úhradu z prostředků veřejného zdravotního pojištění je u určitých protéz dolních končetin (v tomto případě obsahujících bionický kloub) vyžadován stupeň aktivity III – IV. Odmítá však, že by pouhá přítomnost bionického prvku měla danou protézu řadit do dotyčné kategorie přílohy č. 3, oddílu C, tabulky č. 2, kódu 4.2.21 zákona o veřejném zdravotním pojištění.
48. Z podkladů, které žalobkyně doložila do spisového materiálu (zejména informace o požadovaném ZP z webové stránky společnosti Otto Bock s.r.o.), vyplývá, že požadovaný ZP je špičkou mezi

kolenními klouby. Kolenní kloub samotný je bionického typu a funkčností i úrovní technologického zpracování převyšuje běžné kolenní klouby mechanického typu. Jeho vnější součást tvoří karbonový rám zajišťující odolnost při nejrůznějších aktivitách, zatímco v jádru celého kloubu je umístěna pokročilá hydraulická jednotka řízená mikroprocesorem a která má na starosti zajištění patřičného odporu při zatížení kloubu.

49. Vzhledem k technologicky pokročilým vlastnostem bionického kloubu stanovil zákonodárce pro úhradu protéz dolních končetin obsahujících tento charakteristický znak speciální indikační omezení zahrnující též vyšší požadovaný stupeň aktivity, a výslovně je vyčlenil od běžných protéz, v důsledku čehož je nalezneme pouze na jediném místě v celé příloze č. 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění. V kategorizačním stromu přílohy č. 3, oddílu C, tabulky č. 2, kódu 4.2.21 zákonodárce vyčlenil „*protézy dolních končetin – bionický kloub – stupeň aktivity III. a IV. – na zakázku*“, v popisu tohoto kódu pak uvedl „*protézy DK s využitím bionického kolenního kloubu, chodidla nebo obou, vyrobené na základě individuálních měrných podkladů s využitím dalších metod, materiálu a dílů vhodných pro STA III a IV, dle individuálního postižení*.“
50. Posouzení nároku žalobkyně dle odlišného kódu číselníku VZP ČR, potažmo navrhovaná klasifikace dle jiného bodu přílohy č. 3, oddílu C, tabulky č. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění tak není možné právě vzhledem k přítomnosti jedinečného rozlišovacího znaku – bionického kloubu. Protézy tohoto typu nelze zařazovat do kategorie běžných protéz dolních končetin tak, jak navrhuje žalobkyně. Tuto skutečnost nemohou změnit ani žalobkyní namítané sociální aspekty.
51. Příslušné znění zákona stanovující indikační podmínky pro poskytnutí úhrady požadovaného ZP je ve svém obsahu jednoznačné. Požadovaný ZP je z prostředků veřejného zdravotního pojištění hrazen, mimo jiné, za předpokladu, že pojištěnec dosahuje požadovaného stupně aktivity alespoň III – IV. Toho však žalobkyně nedosahuje.
52. Úvahy žalobkyně, zabývající se zařazením protéz s bionickým kloubem na patřičná místa v přílohách zákona o veřejném zdravotním pojištění a stanovením indikačních omezení pro přiznání nároku na jejich úhradu z prostředků veřejného zdravotního pojištění, patří toliko do roviny *de lege ferenda*, tedy jaký by daný zákon do budoucna měl být, popř. co by jako zákon mělo platit. Ačkoliv žalobkyně na několika místech ve svých podáních nesprávně označuje zákon o veřejném zdravotním pojištění za vyhlášku, (potažmo označuje přílohu č. 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění jako přílohu k dané vyhlášce), o vyhlášku se nejedná. Soud je v souladu s čl. 95 odst. 1 Ústavy při rozhodování zákonem vázán. Soud tedy nemůže hodnotit předmětnou přílohu č. 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění z hlediska jejího souladu s jinými zákony, popřípadě zkoumat její účelnost, nýbrž toliko poskytnout její výklad.
53. Lze tedy uzavřít, že správní orgány nepochybily, když návrh žalobkyně na úhradu požadovaného ZP zamítly pro nesplnění indikačních podmínek.
54. Soud nad rámec výše uvedeného podotýká, že v nyní projednávané věci neposuzoval splnění podmínek mimořádné úhrady zdravotních služeb podle § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění, podle něž zdravotní pojišťovna hradí postupem podle § 19 odst. 1 písm. a) ve výjimečných případech zdravotní služby (včetně zdravotnických prostředků) jinak ze zdravotního pojištění nehrazené, je-li poskytnutí takových zdravotních služeb jedinou možností z hlediska zdravotního stavu pojištěnce, neboť tato otázka nebyla předmětem podané žaloby.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

55. Ze shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou a podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. ji zamítl.
56. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalované, která byla plně úspěšná, soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť jí žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 15. srpna 2023

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu